

Sygn. akt III Ca 691/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Teresa Kołeczko – Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko K. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 18 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 1657/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Teresa Kołeczko-Waclawik

Sygn. akt III Ca 691/16

UZASADNIENIE

Powódka K. K. domagała się zasądzenia od pozwanej K. J. kwoty 1702,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 stycznia 2014 r. oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podała, że w imieniu pozwanej dokonała spłaty raty kredytowej w wysokości dochodzonej pozwem, kwota ta stanowiła przedmiot pożyczki prywatnej, a pomimo wielokrotnych ustnych zapewnień i wezwania do zwrotu, pozwana kwoty tej nie zwróciła.

W sprawie Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w dniu 13 marca 2015r.

Pozwana zaskarżyła nakaz sprzeciwem przecząc, aby powódka informowała ją o zamiarze spłaty jakiegokolwiek kwoty w jej imieniu i chyba w ogóle nie zna powódki. Wskazała, że jest zobowiązana wobec banku z tytułu umowy zawartej przez jej męża A. J. jeszcze przed orzeczeniem separacji, zaś wobec powódki nie jest zobowiązana z jakiegokolwiek tytułu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 702,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 marca 2014 r.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 630 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka K. K. oraz mąż pozwanej A. J. byli pracownikami (...) S.A. gdzie A. J. pełnił funkcję wiceprezesa, zaś powódka dyrektora do spraw szkoleń, handlu i organizacji. Powódka została poproszona przez pozwaną, która bywała w siedzibie spółki odwiedzając męża, a oprócz tego знаła powódkę z czasów licealnych, a także przez A. J. o pożyczkę pieniężną na spłatę raty kredytu w (...) Banku S.A. Powódka zgodziła się i dokonała w dniu 28 lipca 2010 r. wpłaty kwoty 1702,48 zł na wskazany rachunek bankowy z powołaniem na podany jej numer umowy kredytowej (...), wskazując dane powódki oraz informację, że jest to rata nr 9. Strony nie określiły terminu zwrotu środków pieniężnych. Pismem z dnia 17 stycznia 2014 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty.

Pozwana była stroną umowy kredytu zawartej przez nią z (...) Bankiem S.A. o nr (...), w związku z którą to umową bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu postanowieniem z 12 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej nadał klauzulę wykonalności.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części. Wskazał, że obowiązek wykazania faktu zawarcia umowy pożyczki oraz przekazania pozwanej środków obciążał powódkę stosownie do treści art. 6 k.c., nie mniej jednak obowiązek z dowodzenia nie ma charakteru bezwzględnie i przeniesiony może zostać na drugą stronę procesu poprzez system domniemań faktycznych. Wobec faktu, że powódka w tytule przelewu podała szczegółowe informacje co do numeru umowy, wysokości raty i numeru raty, pozwana mogła wykazywać, że środków tych nie uzyskała, przedstawiając stosowne informacje bankowe.

Sąd wskazał również, że pozwana była stroną umowy kredytu zawartej z (...) Bankiem S.A., a więc czynności bankowej w związku z którą wyłącznie pozwana miała możliwość wykazania w procesie, że dokonany przez powódkę przelew nie wpłynął na rachunek bankowy pozwanej. Okoliczność, że bank wypowiedział pozwanej umowę ze względu na zaprzestanie spłacania rat pozostaje bez znaczenia na możliwość uzyskania przez nią określonych informacji dotyczących czynności bankowej w tym w szczególności co do posiadacza rachunku bankowego, na który została dokonana spłata.

Ponadto, Sąd pierwszej instancji wskazał, że roszczenie powódki i przedstawione przez nią fakty oraz wykazane okoliczności faktyczne uzasadniają również uwzględnienie powództwa w oparciu o przepisy art. 405 i nast. k.c. albowiem z twierdzeń powódki wynika, iż nastąpiło przesunięcie majątkowe, z majątku powódki do majątku pozwanej, zmniejszające jej pasywa.

Uwzględniając powództwo na podstawie art. 720 k.c. oddalił sąd żądanie odsetek ustawowych za okres, w którym biegł termin wypowiedzenia pożyczki. O kosztach orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. albowiem powódka uległa jedynie w nieznacznej części.

Rozstrzygnięcie to zaskarżyła pozwana wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Zarzuciła naruszenie przepisów procesowych art. 207§6 k.p.c., 217§2 k.p.c. , art. 3 k.p.c. , art. 232 k.p.c, art. 299 § 2 k.p.c. poprzez przeprowadzenie przez Sąd dowodów z dokumentów nie objętych tezami pozwu ani nie zawnioskowanymi później, a także przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron wbrew zakazowi z art. 74 § 1 k.c. na okoliczność zawarcia przez powódkę z pozwaną umowy pożyczki, jej treści i wykonania, skutkujące wadliwymi ustaleniami faktycznymi co do zawarcia przez powódkę z pozwaną umowy pożyczki; a to art. 227 k.p.c, art. 217 §3 k.p.c. i 328§2 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie twierdzeń i dowodów zgłoszonych przez pozwaną na rozprawie, i dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, podczas gdy dokonanie przelewu pieniężnego w dniu 28.07.2010r. na rachunek bankowy, nie było przedmiotem uzgodnień powódki z pozwaną; a to art. 233§ 1 k.p.c i 299 k.p.c. w zakresie ustalenia tezy dowodowej do dowodu z przesłuchania stron i następnie ustaleń czynionych na podstawie tych zeznań, pomimo sprzecznych z nimi zeznań pozwanej i nie uwzględnienie treści dokumentów przez nią przedłożonych.

Zarzuciła również naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 74§ 2 k.c. poprzez wadliwe przyjęcie, iż pozwana wyraziła zgodę na przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na fakt zawarcia przez powódkę z pozwaną umowy pożyczki; a to art. 411 pkt.1 k.c. w zw. z art. 410 k.c., art. 407 k.c. i art. 518 k.c. poprzez niezastosowanie, w

sytuacji nieudowodnienia przez powódkę faktu zawarcia z pozwaną umowy pożyczki, która miałyby stanowić causa świadczenia na rzecz osoby trzeciej i błędne założenie, że dokonaniu przelewu środków pieniężnych z rachunku bankowego jednej osoby na rachunek bankowy drugiej stanowiło przesunięcie majątkowe z majątku powódki do majątku pozwanej zmniejszające jej pasywa, uzasadniające uwzględnienie powództwa w oparciu o przepis art. 405 k.c.

W uzasadnieniu wskazała, że Sąd wbrew zakazowi z art. 74 § 1 k.c. ustalił fakt zawarcia, treści i wykonania umowy pożyczki na podstawie dowodu z przesłuchania stron, mimo iż powódka nie przedstawiła początku dowodu na piśmie, ani nie zgłosiła dowodu z przesłuchania stron. Ponadto powódka nie wskazała w pozwie istnienie jakiego zobowiązania ma stać się przedmiotem dowodzenia przed sądem na podstawie dokumentu „potwierdzenie transakcji” i nie wskazała na tę okoliczność dowodów innych, niż wezwanie do zapłaty.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje.

Sprawa została rozpoznana w trybie uproszczonym, a Sąd Odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego.

Artykuł 505¹³ § 1 k.p.c. jest przepisem szczególnym do art. 387 § 1 k.p.c.

Jeżeli Sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku winno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Mając na względzie powyższe unormowania, Sąd Odwoławczy dokonując oceny całości ustaleń i oceny prawnej uznał, że apelacja pozwanej jest nieuzasadniona i jako taka nie może odnieść w żadnym zakresie oczekiwanego przez skarżącą skutku.

Poczynione ustalenia faktyczne mają swoją podstawę w zgromadzonym materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny, zaś informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych zostały przez Sąd I instancji ocenione prawidłowo. Swobodna ocena wiarygodności i mocy dowodów dokonana przez ten Sąd nie wykracza poza uprawnienia wynikające z art. 233 k.p.c. Z tych względów Sąd Okręgowy w całości przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji.

Przede wszystkim nie zasługuje na uwzględnienie zarzut poczynienia błędnych ustaleń faktycznych w konsekwencji naruszenia art. 74 k.c. i dopuszczenia przez Sąd dowodu z przesłuchania stron, wobec uznania uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności za pomocą pisma- potwierdzenia przelewu środków.

Podkreślić należy, że wymaganie istnienia uprawdopodobnienia na piśmie faktu dokonania czynności prawnej jest traktowane w orzecznictwie dosyć liberalnie. Początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. (wyr. SN z dnia 29 września 2004 r., II CK 527/03, Lex nr 174143). Sąd Rejonowy trafnie więc uznał przedłożone przez powódkę potwierdzenie przelewu środków za spełniające wymagania art. 74 k.c. Ponadto pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty sama wносиła o dowód z przesłuchania stron i wnioski ten w toku postępowania podtrzymywała. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji trafnie ustalił, że powódka przelała pieniądze na rachunek bankowy przypisany do umowy kredytu zaciągniętego przez pozwaną, udzielając tym samym pozwanej pożyczki pieniężnej na spłatę zaciągniętego przez pozwaną i jej męża A. J. kredytu w (...) Bank SA.

W świetle prawidłowo dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych w sprawie, zastosowanie prawa materialnego stanowiącego podstawę zaskarżonego orzeczenia jest prawidłowe. Sąd pierwszej instancji trafnie wskazał, że strony łączyła umowa pożyczki uregulowana w art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którą powódka przelała na

rachunek bankowy kwotą objętą żądaniem pozwu, zaś powódka miała zwrócić pozwanej taką samą ilość środków pieniężnych. Powódka bowiem bez wątplenia dokonała w imieniu pozwanej spłaty raty umowy kredytowej w kwocie 1702,48 zł, co jednoznacznie wynika z potwierdzenia transakcji (k. 6), w tytule której określono, iż wykonany przez powódkę przelew stanowi spłatę dziewiątej raty umowy (...) w imieniu pozwanej K. J.. Trafnie Sąd uznał za wiarygodne zeznania powódki dotyczące okoliczności wykonania wskazanego przelewu, uznając, że między stronami zawarta została umowa pożyczki kwoty 1702,48 zł.

Pozwana nie wykazała inicjatywy dowodowej celem udowodnienia, że nie otrzymała środków pieniężnych od powódki i dokonany przez powódkę przelew nie wpłynął na rachunek bankowy pozwanej, wobec czego nie doszło do zawarcia umowy pożyczki.

Odnosząc się do kolejnych zarzutów apelacji, podkreślenia wymaga, iż bez przedmiotowe pozostają zarzuty skarżącej dotyczące wadliwego uwzględnienia powództwa w oparciu o przepisy art. 405 i nast. k.c., albowiem Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo powołując się na przepisy dotyczące umowy pożyczki tj. art. 720§1 k.c., wskazując jedynie na marginesie, że uwzględnienie powództwa mogłoby nastąpić również na podstawie art. 405 i nast. k.p.c., nie mniej jednak podkreślenia wymaga, iż możliwość dochodzenia określonej kwoty tytułem zwrotu pożyczki nie wyłącza możliwości uwzględnienia powództwa na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie o sygn. V CSK 25/07 jednoznacznie wskazał, że jeżeli powód domaga się zasądzenia określonej kwoty tytułem zwrotu pożyczki, art. 321 § 1 k.p.c. nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu powództwa na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu. Podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie o sygn. III CSK 220/10 uznał, że Sąd może uwzględnić żądanie także na innej podstawie prawnej niż wskazanej przez powoda, jeżeli tylko nie wykracza poza ramy faktyczne określone w pozwie.

Na uwzględnienie nie zasługuje również zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 października 2009 r. w sprawie o sygn. I UK 129/09 -zarzut naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego.

Odnosząc powyższe okoliczności na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, iż motywy rozstrzygnięcia zaskarżonego orzeczenia nadają się do kontroli instancyjnej i poddają się weryfikowaniu w aspekcie zarzutów podniesionych przez skarżącą, a uzasadnienie zawiera wszystkie konieczne elementy spełniające wymogi art. 328 § 2 k.p.c.

Pozostałe podniesione w apelacji zarzuty mają charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania właściwej oceny i ustaleń Sądu meriti, przeciwstawiając im własne oceny i wnioski, które w żadnym razie nie mogą podważyć trafności rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację pozwanej jako bezzasadną oddalono w oparciu o art. 385 k.p.c.

Ponieważ postępowanie w drugiej instancji zapoczątkowane zostało wniesieniem apelacji po dniu 1 stycznia 2016r., o kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 3 w zw. z § 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt.1, w zw. z § 21 i 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804) obciążając pozwaną jako stronę przegrywającą sprawę w całości kosztami postępowania tj. kwotą 600 zł z tytułu poniesionych przez powódkę kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego – radcy prawnego.

SSO Teresa Kołeczko-Waławik